

ISSN 2657-3326

MONITOR ASEAN

PAŹDZIERNIK 2018

„Monitor ASEAN” omawia i komentuje najważniejsze wydarzenia związane z aktualną sytuacją polityczną, gospodarczą i społeczną w państwach Stowarzyszenie Narodów Azji Południowo-Wschodniej, ze szczególnym naciskiem na działania Chin w regionie. Monitor opracował Mateusz Chatys – młodszy analityk Ośrodka Spraw Azjatyckich.

MONITOR ASEAN

PAŹDZIERNIK 2018

I. STOSUNKI CHINY-ASEAN

3 października: Chiny i Singapur podpisały porozumienie w sprawie usług logistycznych. Zgodnie z informacjami prasowymi, podczas Singapore Logistics Forum 2018, Global eTrade Services (GeTS), spółka zależna CrimsonLogic, podpisała protokół ustaleń z Zallsoon Information Technology, Pacific International Lines (PIL) Group, YCH Group, WLNA i chińską Zall Group, tworząc CALISTA, światową platformę handlowo-logistyczną, będącą joint venture między Zall Group, Singapore Exchange Limited i GeTS. Jest to pierwsza tego rodzaju platforma handlu elektronicznego w Singapurze. Prezes CrimsonLogic i GeTS - Eugene Wong, podczas podpisywania protokołu ustaleń powiedział, że Singapur jest ważnym globalnym centrum logistycznym i handlowym, a strategiczne położenie tego państwa przyczyni się do zwiększenia handlu między Chinami, ASEAN i resztą świata.

8 października: malezyjskie firmy rozpoczęły współpracę z chińską siecią sklepów samoobsługowych. Chińska firma BingoBox wprowadziła na malezyjski rynek technologię, umożliwiającą rozwój sklepów samoobsługowych, polegającą na rozpoznawaniu obrazów. Firma BingoBox uruchomiła swój pierwszy sklep w 2016 roku, a na chwilę obecną sieć posiada już swoje oddziały w 400 różnych lokalizacjach w całych Chinach. Biorąc pod uwagę dynamikę rozwoju malezyjskiego rynku, chińskie przedsiębiorstwo przewiduje, że do 2019 roku ponad 500 sprzedawców detalicznych w Malezji będzie korzystać z nowej technologii.

8 października: Laos przyspiesza budowę szybkiej kolei do Chin. Linia szybkiej kolei połączy stolicę Laosu – Wientian z północną prowincją Luang Namtha, w której znajduje się przejście graniczne z Chinami. Zgodnie z planami prace budowlane powinny zakończyć się w ciągu dwóch najbliższych lat. Połączenie ma pozytywnie wpłynąć na ogólną wymianę handlową pomiędzy południowymi Chinami i wszystkimi państwami członkowskimi ASEAN. W 2017 roku handel

WIETNAMSKI PARLAMENT WYBRAŁ NOWEGO PREZYDENTA

Nguyen Phu Trong pełniący funkcję Sekretarza Generalnego Komunistycznej Partii Wietnamu został wybrany przez parlament na prezydenta, po tym jak pod koniec września bieżącego roku zmarł Tran Dai Quang na skutek ciężkiej choroby. W historii Wietnamu obie funkcje jednocześnie sprawował tylko Ho Chi Minh.

dwustronny wyniósł 514,8 mld USD, dzięki czemu zanotowano wzrost o 13% w porównaniu do 2016 roku. Władze Laosu dążą do rozwoju kraju w kierunku regionalnego huba, który będzie pośredniczył w wymianie handlowej Chin z pozostałymi członkami ASEAN.

9 października: wymiana towarowa drogą kolejową między Chinami i Wietnamem rośnie.

Według ostatnich danych w bieżącym roku wymiana towarów między państwami osiągnęła już poziom 400 tys. ton. Zgodnie ze statystykami chińskiego operatora kolejowego - China Railway Kunming Group, połowę tej liczby stanowi eksport z Chin do Wietnamu, a co za tym idzie wymiana wzrosła o 13,26% w porównaniu do roku ubiegłego. Regularne połączenie pociągu towarowego między stronami uruchomiono w grudniu 2017 roku w celu zaspokojenia rosnącego popytu na towary. Trasa pociągu biegnie od południowego powiatu Kaiyuan do wietnamskiego miasta Hajfong, położonego w delcie Rzeki Czerwonej.

10 października: Chiny są głównym odbiorcą filipińskiego eksportu.

Urząd Statystyczny na Filipinach podał, że Chiny są głównym odbiorcą towarów eksportowych. W sierpniu bieżącego roku wartość eksportu do Chin wyniosła 939,98 mln USD, czyli o 34,4% więcej niż w tym samym okresie w roku ubiegłym (699,5 mln USD). Filipińskie Ministerstwo Handlu i Przemysłu oświadczyło, iż weźmie udział w pierwszej chińskiej edycji Międzynarodowej Giełdy Importowej (China International Import Expo), która odbędzie się w przyszłym miesiącu w Szanghaju. Ramon Lopez, pełniący funkcję ministra ds. handlu i przemysłu stanie na czele delegacji. Jej zadaniem będzie promocja filipińskich towarów i przedsiębiorstw, a także dokładne zbadanie chińskiego rynku i ocena jego zapotrzebowania.

10 października: właściciele paszportu z Makau otrzymali bezwizowy dostęp do Birmy.

Posiadacze paszportu Specjalnego Regionu Administracyjnego ChRL Makau mogą podróżować do Birmy w celach turystycznych na okres nie dłuższy niż 30 dni bez konieczności ubiegania się o wizę.

10 października: w Pekinie odbyło się 6. spotkanie ministrów bezpieczeństwa publicznego Chiny-Wietnam.

Chiński Radca Stanu i minister ds. bezpieczeństwa publicznego - Zhao Kezhi oraz jego odpowiednik z Wietnamu - To Lam, przeprowadzili negocjacje dotyczące pogłębienia pragmatycznej współpracy w zakresie ochrony bezpieczeństwa narodowego, walki z terroryzmem, zwalczania przestępczości międzynarodowej, zarządzania imigracją i ustanowienia mechanizmów współpracy umożliwiających ochronę dużych projektów infrastrukturalnych. Przedstawiciele obu stron doszli do porozumienia w sprawie współpracy organów ścigania obu państw w celu zwiększenia efektywności w zwalczaniu przestępstw.

11 października: malezyjski minister ds. ekonomii wezwał przedsiębiorstwa do większej współpracy z Chinami.

Mohamed Azmin Ali, pełniący funkcję ministra ds. ekonomii Malezji wygłosił przemowę podczas China Conference zorganizowanej przez South China Morning Post w Kuala Lumpur, podczas której zwrócił uwagę na bogatą historię współpracy gospodarczej między państwami. Zachęcił malezyjskie firmy do bliższej współpracy z chińskimi przedsiębiorstwami i tworzenia joint venture z takimi gigantami jak Alibaba czy DJI, które

odnoszą sukces na całym świecie. Konferencja zgromadziła liczną grupę przedsiębiorców, naukowców i polityków, którzy wzięli udział w panelach poświęconych współpracy między Chinami i Azją Południowo-Wschodnią w zakresie polityki, gospodarki, technologii oraz sposobów wykorzystania możliwości płynących z inicjatywy Pasa i Szlaku.

12 października: Filipiny wezmą udział w ćwiczeniach wojskowych z Chinami. Od momentu, kiedy Rodrigo Duterte objął urząd prezydenta w 2016 roku relacje między Filipinami i Chinami uległy znacznemu polepszeniu kosztem stosunków ze Stanami Zjednoczonymi. Rząd Filipin podjął decyzję, że między 22 a 29 października wojsko weźmie udział w manewrach z chińską marynarką wojenną na wybrzeżu miasta Zhanjiang. Filipiński Minister Obrony zapowiedział, że ćwiczenia odbędą się poza strefą Morza Południowochińskiego, a działania będą się opierały na symulacji udzielenia pomocy humanitarnej. Z kolei USA w przyszłym miesiącu planują przeprowadzić manewry w ramach operacji „gwarancji wolności żeglugi” u wybrzeży Chin.

12 października: Malezja przekazała Turcji zbiegłych więźniów ujgurskiego pochodzenia wbrew chińskim protestom. Na początku bieżącego roku z więzienia w Tajlandii zbiegło 20 więźniów ujgurskiego pochodzenia z grupy ponad 200 zatrzymanych w 2014 roku. Część uciekinierów (11 osób) zostało zatrzymanych na północy Malezji. Zarówno Tajlandia jak i Chiny zwróciły się do władz Malezji o wydanie zbiegłych więźniów. Ujgurzy są muzułmańską mniejszością etniczną tureckiego pochodzenia zamieszkującą chiński region autonomiczny Xinjiang, oskarżaną przez władze ChRL o ekstremizm religijny i działalność terrorystyczną. Wbrew silnym naciskom chińskich władz, prokuratura Malezji podjęła decyzję o przekazaniu więźniów do Turcji, ponieważ przedstawili dowody potwierdzające, iż posiadają tureckie obywatelstwo. W przeszłości pojawiały się liczne doniesienia o torturach i specjalnych obozach reedukacyjnych dla Ujgurów prowadzonych przez chińskie władze. Nie powinien zatem dziwić fakt, że muzułmańskie państwo jakim jest Malezja postanowiło zapewnić ekstradycję więźniom do Turcji. Może to jednak wpłynąć na pogorszenie relacji na linii Malezja-Chiny, tym bardziej, że od momentu przejęcia władzy przez Mahathira Mohamada zawieszono wiele projektów infrastrukturalnych, które miały być zrealizowane przez Chiny.

13 października: Jack Ma planuje budowę własnego instytutu w Indonezji. Współzałożyciel chińskiego giganta technologicznego Alibaba – Jack Ma, poinformował na konferencji prasowej, że zamierza utworzyć instytut w Indonezji, będącej jedną z najszybciej rozwijających się gospodarek internetowych w Azji Południowo-Wschodniej. Instytut będzie zajmował się szkoleniem specjalistów z dziedziny szeroko pojętego e-commerce, jednak data budowy nie została jeszcze ogłoszona. Indonezyjskie Ministerstwo Komunikacji i Informatyki poinformowało w ostatnim czasie o planie, z którego wynika, że do 2020 roku gospodarka cyfrowa państwa ma osiągnąć wartość 130 mld USD, co stanowi 11% PKB.

17 października: chińscy eksperci zapewniłi szkolenie kambodżańskim urzędnikom. Grupa pięciu chińskich ekspertów zorganizowała czterodniowe szkolenie dla około 210 urzędników pracujących w resorcie ds. rolnictwa w Kambodży w zakresie zarządzania i

technologii maszyn rolniczych, przetwarzania produktów, ogrodnictwa i bezpieczeństwa żywności. Rolnictwo jest jednym z czterech głównych sektorów gospodarki tego państwa. W 2017 roku sektor wygenerował dochody brutto w wysokości około 5,5 miliarda USD, co stanowi 25% PKB kraju. Warsztaty były również doskonałą okazją do wymiany doświadczeń przez przedstawicieli obu państw.

18 października: Chiny przeprowadziły szkolenie w Birmie z zakresu społecznej odpowiedzialności biznesu. China National Textile and Apparel Council, Ethical Trading Initiative, German Cooperation i SMART Myanmar wspólnie z Izbą Handlową Chińskich Przedsiębiorców

w Birmie przeprowadzili dwudniowe szkolenie poświęcone społecznej odpowiedzialności biznesu. Podczas kursu przedstawiono wskazówki dotyczące zagranicznych inwestycji chińskiego przemysłu tekstylnego i odzieżowego w Birmie, a także zasad równości płci w pracy. Ponadto, szkolenie objęło informacje na temat systemu politycznego i administracyjnego, prawo związane z inwestycjami, rolę komunikacji kulturalnej oraz relacje między pracodawcami i pracownikami w przedsiębiorstwach inwestycyjnych w Birmie. Stowarzyszenie Producentów Odzieży Birmy podpisało również protokół ustaleń z China National Textile and Apparel Council dotyczący współpracy w sektorze odzieżowym.

18 października: w Pekinie odbyło się trzecie spotkanie w sprawie sporu na Morzu Południowochińskim Chiny-Filipiny. Wiceminister spraw zagranicznych Enrique A. Manalo przewodniczył delegacji filipińskiej, a stronę chińską reprezentował wiceminister spraw zagranicznych Kong Xuanyou. Zgodnie ze wspólnym oświadczeniem z 16 listopada 2017 roku obie strony ponownie zadeklarowały, że sporne kwestie morskie nie są sumą stosunków między państwami i zgodziły się, że coraz bardziej dynamiczne stosunki dwustronne powinny służyć interesom obywateli. Politycy przyznali, że właściwe zarządzanie sporami na Morzu Południowochińskim ma kluczowe znaczenie dla zagwarantowania pokoju i stabilności w regionie. Ponadto, potwierdzili swoje zaangażowanie w przestrzeganie zasad wolności żeglugi i przelotu nad Morzem Południowochińskim, a także wolności handlu międzynarodowego, bez uciekania się do groźby lub użycia siły. Ogłoszono, iż kolejne spotkanie w odbędzie się w pierwszej połowie 2019 roku, a szczegóły dotyczące daty i miejsca zostaną uzgodnione drogą dyplomatyczną.

20 października: Chiny i Birma dążą do wspólnego rozwoju przemysłu turystycznego. Przedstawiciele resortów zajmujących się sektorem turystyki z obu państw prowadzą prace nad zwiększeniem współpracy w tym zakresie. Rząd wprowadził już ułatwienia wizowe dla chińczyków, dzięki czemu rocznie ponad 400 tys. turystów z tego kraju przyjeżdża do Birmy. Oprócz tego zaplanowano Międzynarodowe Targi Turystyczne Myanmar-ITEM 2018, które odbędą się na początku listopada bieżącego roku w Rangun. Zostaną zorganizowane przez Federację Turystyki Birmy oraz Stowarzyszenie Przyjaźni Birma-Chiny w celu promowania rozwoju przemysłu turystycznego.

22 października: Chiny i ASEAN rozpoczęły pierwsze wspólne manewry wojskowe. W porcie położonym w mieście Zhanjiang na południu Chin zainaugurowano wspólne, morskie ćwiczenia wojskowe. Celem ćwiczeń jest wypracowanie porozumienia między przywódcami wojskowymi Chin i Stowarzyszenia Narodów Azji Południowo-Wschodniej, pogłębienie współpracy obronnej oraz wzmocnienie wzajemnego zaufania. Mają one szczególne znaczenie, ponieważ jest to pierwszy raz kiedy ASEAN przeprowadził manewry tylko z jednym państwem spoza stowarzyszenia i są to pierwsze ćwiczenia realizowane na morzu. W manewry zaangażowanych zostało osiem okrętów, trzy helikoptery i 1200 żołnierzy, a ich zadaniem było realizowanie różnych scenariuszy, wśród których znalazły się między innymi misje ratunkowe. Takie państwa jak Kambodża, Indonezja, Malezja i Birma wysłały swoich obserwatorów.

24 października: Chiny nie zdołały zablokować spotkania ONZ w sprawie Birmy. Chiny przy wsparciu ze strony Rosji nie były w stanie powstrzymać spotkania Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych dotyczącego zbrodni ludobójstwa na mniejszości muzułmańskiej Rohingja popełnionej przez birmańską armię. Presja międzynarodowa w tej sprawie cały czas rośnie, dlatego ONZ chce jak najszybciej zbadać wydarzenia, które miały miejsce w ubiegłym roku, a w efekcie których ponad 700 tys. Rohingja uciekło do Bangladeszu.

24 października: Chiny, Malezja i Tajlandia przeprowadziły ćwiczenia wojskowe na morzu. Manewry Peace and Friendship 2018 zostały przeprowadzone u wybrzeży malezyjskiego Port Dickson. Wzięło w nich udział łącznie 1339 żołnierzy (Chiny – 693, Malezja – 592, Tajlandia – 54), a także 4 okręty wojenne, 3 samoloty transportowe oraz 3 helikoptery. Generał Li Weiya, pełniący funkcję koordynatora ćwiczeń, poinformował, że głównym celem ćwiczeń są operacje pokojowe, a siły z trzech państw skoncentrują się na tym, jak skutecznie stawić czoła potencjalnym regionalnym kryzysom, aby utrzymać pokój i stabilność w regionie.

28 października: Chiny otwierają Konsulat Generalny na południu Filipin. Radca Stanu i minister spraw zagranicznych Chin – Wang Yi, podczas swojej dwudniowej wizyty na Filipinach wziął udział w uroczystym otwarciu nowego Konsulatu Generalnego w południowej części kraju w mieście Davao. Wang Yi zapewnił swojego odpowiednika - Teodoro Locsina, że decyzja chińskiego rządu o utworzeniu kolejnego konsulatu odzwierciedla pogłębiającą się przyjaźń między państwami i przyczyni się do wzrostu współpracy gospodarczej. Dzień później Wang Yi spotkał się również z ministrem finansów - Carlosem Dominguezem i zaprosił filipińską delegację do wzięcia udziału w China International Import Expo, które odbędą się w dniach 5-10 listopada w Szanghaju.

30 października: Filipiny i Chiny utworzyły walutową platformę handlową. Oddział Bank of China w Manili wspólnie z 13 największymi bankami na Filipinach (Asia United Bank, Bank of Commerce, Bank of the Philippine Islands, BDO Unibank, China Banking Corp., East-West Banking Corp., Metropolitan Bank & Trust Co., Philippine Business Bank of Communications, Philippine National Bank, Rizal Commercial Banking Corp., Security Bank Corp., Union Bank of the Philippines) ratyfikowały uruchomienie platformy, mającej na celu usprawnienie transakcji

pieniężnych między państwami realizowanymi w peso i yuanach. Według szefa oddziału Bank of China na Filipinach - Deng Juna, platforma umożliwi efektywne wykonywanie rozliczeń w rodzimych walutach, a także ułatwi dostęp filipińskim przedsiębiorstwom do chińskiego rynku. Do tej pory wszystkie transakcje były wykonywane w dolarach amerykańskich, co podnosiło rzeczywiste koszty o 3% ze względu na potrzebę przewalutowania. Dzięki nowemu rozwiązaniu, które wejdzie w życie od listopada bieżącego roku, cały proces zostanie ułatwiony, a także umożliwi większe korzyści finansowe.

31 października: Chiny rozpoczęły eksport ropy naftowej do Laosu. PetroChina International (Yunnan) Co. Ltd będąca spółką zależną PetroChina od 2016 roku przygotowywała się do wejścia na laotański rynek paliw. Właśnie pierwszy transport 64 ton oleju napędowego został przetransportowany z rafinerii w Kunmingu do przygranicznego miasta Boten. Chindasack Nhotmanhkhong, pełniący funkcję dyrektora Nationwide Trading Petroleum Public Company z Laosu odpowiedzialnej za import paliwa z Chin poinformował, że umowa między państwami w znacznym stopniu zabezpieczy strategiczne potrzeby Laosu na dostawy ropy naftowej. Do tej pory Laos importował paliwo z Wietnamu i Tajlandii.

II. Polityka w ASEAN

1 października: Malezja wycofuje swoje poparcie dla szefowej rządu Birmy. Premier Mahathir Mohamad w wywiadzie udzielonym w tureckich mediach poinformował, że wycofuje swoje poparcie dla Aung San Suu Kyi, której działania na rzecz rozwiązania kryzysu związanego z muzułmańską mniejszością etniczną Rohingja nie są wystarczające. Zwrócił również uwagę, że Malezja wspierała Aung San Suu Kyi w jej dążeniach do demokratyzacji Birmy, a także wywierała presję, aby znieść areszt domowy, którym została objęta. Premier Mohamad wyraził duże zaniepokojenie prześladowaniem muzułmanów w Birmie, których duża część znalazła schronienie w Malezji. Ponadto, szefowa rządu Birmy nie odpowiedziała na list premiera Malezji w sprawie czystek etnicznych w Birmie.

2 października: kampania wyborcza w Indonezji chwilowo wstrzymana przez trzęsienie ziemi i tsunami. Kandydat na prezydenta Prabowo Subianto zapowiedział pełną gotowość we wsparciu obecnego prezydenta i jednocześnie swojego kontrkandydata Joko Widodo w pomocy dla ofiar trzęsienia ziemi w Sulawesii. W wyniku tsunami zginęło już kilka tysięcy osób a wiele innych jest uznanych za zaginione. Prabowo Subianto stwierdził, że w dobie tak wielkiej katastrofy naturalnej należy się zjednoczyć ponad podziałami politycznymi i zawiesić kampanię wyborczą, aby w jak najbardziej efektywny sposób pomóc poszkodowanym. Joko Widodo odwiedził już region, który najbardziej ucierpiał w wyniku tsunami i zaapelował o pomoc międzynarodową.

3 października: rząd Tajlandii podtrzymuje swoje stanowisko w sprawie wyborów. Wicepremier Tajlandii - Prawit Wongsuwan potwierdził, że wbrew opiniom opozycji politycznej,

wybory powszechne zostaną zorganizowane między lutym a majem przyszłego roku. Wojskowy rząd podaje, że najbardziej prawdopodobną datą jest 24 lutego. Opozycja cały czas wątpi w intencje rządu, ponieważ wybory były już wielokrotnie odkładane, co umożliwiło wojsku konsolidację swojej władzy po tym jak w 2014 zorganizowano zamach stanu.

4 października: zostały postawione zarzuty żonie byłego premiera Malezji. Rosmah Mansor była trzykrotnie przesłuchiwana przez Komisję Antykorupcyjną w sprawie państwowego funduszu inwestycyjnego 1MDB, w którą zamieszany jest jej mąż oraz były premier Malezji – Najib Tun Razak. W wyniku śledztwa postawiono jej 17 zarzutów prania brudnych pieniędzy oraz oszustw podatkowych o łącznej kwocie 1,7 mln USD. Oskarżona nie przyznała się do zarzucanych jej czynów, za które grozi jej kara 15 lat pozbawienia wolności oraz grzywna. Sąd wyznaczył kaucję w wysokości 2 mln ringgitów (ponad 480 tys. USD).

4 października: inflacja na Filipinach rośnie najszybciej w Azji. W związku z ostatnimi klęskami żywiołowymi i ciężką sytuacją gospodarczą, inflacja na Filipinach ciągle przyspiesza, a według ekonomistów we wrześniu wyniosła 6,8%. Ma to istotny wpływ na spadek prywatnej konsumpcji, stanowiącej 70% PKB Filipin. Nastroje społeczne również ulegają zmianie, ponieważ ceny podstawowych produktów spożywczych i benzyny ciągle rosną co stawia prezydenta Rodrigo Duterte w ciężkiej sytuacji, biorąc pod uwagę politykę wewnętrzną państwa.

5 października: liczba królewskiej straży w Tajlandii zostanie zwiększona czterokrotnie. Maha Vajiralongkorn przejął obowiązki króla w tym roku po śmierci swojego ojca i odziedziczył tym samym ogromny majątek, nie został jednak jeszcze oficjalnie zaprzysiężony. Do tej pory królewska straż składała się z 400 osób, jednak nowy zwierzchnik tej jednostki - Torsak Sukvimol, poinformował, że zostanie ona powiększona do 1617 osób w ciągu pięciu lat, ponieważ jest to okres potrzebny do rekrutacji i szkolenia nowych funkcjonariuszy. Regulacje prawne dotyczące króla Tajlandii są jednymi z najbardziej restrykcyjnych na świecie, jeżeli chodzi o monarchę. Za obrazę majestatu króla grożą surowe kary, nawet do 15 lat więzienia na podstawie art. 112 kodeksu karnego.

6 października: Japonia wzięła udział w ćwiczeniach wojskowych organizowanych przez Filipiny i USA. W manewrach wojskowych o kryptonimie „Kamandag”, przeprowadzonych w filipińskiej bazie marynarki wojennej w prowincji Zambales na północy wyspy Luzon wzięło udział 150 żołnierzy ze Stanów Zjednoczonych, Filipin i Japonii. Kilka wozów opancerzonych i 50 japońskich żołnierzy było odpowiedzialnych za udzielenie pomocy osobom poszkodowanym w wyniku ćwiczeń, a co za tym idzie nie brali udziału w żadnych manewrach ofensywnych wymagających uzbrojenia. Jest to jednak pierwszy raz od czasu II Wojny Światowej, kiedy japońskie siły zbrojne prowadziły działania na terytorium innego państwa.

8 października: w Indonezji odbyło się coroczne spotkanie MFW i Banku Światowego. Na indonezyjskiej wyspie Bali odbyło się coroczne spotkanie zorganizowane przez Międzynarodowy Fundusz Walutowy i Bank Światowy, w którym wzięło udział 32 tys. przedstawicieli ministerstw finansów i Banków Centralnych ze 180 państw. Dyrektor

zarządzająca MFW - Christine Lagarde, ostrzegła przed negatywnymi skutkami wojen handlowych i walutowych, które mogą przynieść szkody nie tylko stronom bezpośrednio zaangażowanym, ale również podmiotom które nie są bezpośrednio zaangażowane w spór. Szef Banku Światowego - Jim Yong Kim całkowicie poparł Christine Lagarde ostrzegając, iż wojna handlowa wpłynie na obniżeniu wzrostu gospodarczego wszystkich państw na świecie.

9 października: premier Kambodży nie ulegnie pod naciskiem Unii Europejskiej. W ostatnim czasie UE poinformowała, że rozpoczęła sześciomiesięczny proces, mający na celu przegląd bezcłowego dostępu Kambodży do europejskiego rynku. W konsekwencji może to doprowadzić do objęcia kluczowych towarów eksportowych takich jak cukier i odzież cłem importowym w ciągu kolejnych dwunastu miesięcy. Działania te są konsekwencją kontrowersyjnych działań premiera Hun Sena i jego rządu w stosunku opozycji politycznej w kraju i podejrzeń o łamanie Praw Człowieka. Unia Europejska rozważa podobne działania w stosunku do Birmy, której wojsko według doniesień ONZ przeprowadziło czystki etniczne na mniejszości muzułmańskiej Rohingja. Tylko w ubiegłym roku eksport Kambodży do państw członkowskich UE wyniósł 5,8 mld USD, a przemysł tekstylny stanowi 40% krajowego PKB, zapewniając zatrudnienie 800 tys. obywatelom.

9 października: malezyjska polityka oszczędności uderza w rodzimych przedsiębiorców. Ministerstwo Finansów Malezji podjęło decyzję o obniżeniu kosztów budowy linii MRT2 pomiędzy Sungai Buloh i Putrajaya. Początkowo projekt został wyceniony na 28 mld ringgitów, jednak jego koszt wzrósł do 56,93 mld ringgitów, gdy podjęto decyzję o przedłużeniu linii kolei do stacji Bandar Malaysia, która miała zostać przekształcona w hub transportowy w planach poprzedniego rządu. Ministerstwo Finansów zdecydowało o wstrzymaniu prac nad podziemnym odcinkiem trasy co zredukuje koszty o 14 mld ringgitów, a także ograniczono wydatki na odcinku naziemnym o 5,22 mld ringgitów. Polityka obniżania wydatków na projekty infrastrukturalne wpłynęła jednak negatywnie na sytuację malezyjskich przedsiębiorstw zaangażowanych w realizację MRT2. Notowania firmy Bursa Malaysia Construction spadły na giełdzie o 7% osiągając najniższy poziom od kwietnia 2009 roku, index Gamuda spadł o 28%, MMC Corporation Berhad o 13%, natomiast IJM Corporation o 10%.

10 października: sąd wyznaczył kaucję w sprawie syna byłego premiera Tajlandii. Były premier Tajlandii - Thaksin Shinawatra, obalony podczas pokojowego zamachu stanu w 2006 roku uciekł dwa lata później do Wielkiej Brytanii. Jego syn - Panthongtae Shinawatra został oskarżony o pranie brudnych pieniędzy na kwotę 10 mln batów, za co grozi mu kara pozbawienia wolności do 10 lat. Wyznaczono jednak kaucję w wysokości 1 mln batów (30 tys. USD). Oskarżony cieszy się poparciem ubogiej części społeczeństwa i partii Pheu Thai. Wielu obserwatorów twierdzi, że oskarżenie Panthongtae Shinawatra ma związek z wyborami, które mają zostać zorganizowane w pierwszej połowie przyszłego roku.

10 października: trzech dziennikarzy zostało aresztowanych w Birmie. Trzech pracowników jednej z największych, prywatnych gazet w Birmie - Eleven Media Group, zostało aresztowanych w związku z publikacją artykułu poświęconego nieprawidłowemu wydatkowaniu publicznych pieniędzy na system transportu w stolicy – Rangun. Na czele władz lokalnych stolicy stoi Phyo Min Thein, protegowany Aung San Suu Kyi i członek partii Narodowej Ligii na rzecz Demokracji. Dziennikarzom został postawiony zarzut z art. 505b kodeksu karnego z czasów kolonialnych, zabraniający publikacji informacji mogących wywołać strach w wyniku czego może dojść do popełnienia przestępstwa lub zakłócenia porządku publicznego, za co grozi kara do dwóch lat pozbawienia wolności. Organizacji zajmujące się Prawami Człowieka alarmują, że od czasu objęcia rządów przez laureatkę Pokojowej Nagrody Nobla - Aung San Suu Kyi, wolność słowa w mediach została drastycznie ograniczona w Birmie.

11 października: malezyjski rząd podjął decyzję o zniesieniu kary śmierci. Gabinet polityczny Mahathira Mohamada poinformował na konferencji prasowej o rozpoczęciu prac nad uchynieniem kary śmierci, a także o wstrzymaniu jej wykonywania aż do momentu wydania decyzji przez Prokuratora Generalnego. Projekt ustawy w sprawie kary śmierci ma zostać przygotowany jak najszybciej i złożony do parlamentu, gdzie zostanie przeprowadzone głosowanie. Informacja ta została przyjęta z dużą aprobatą społeczną, a swoje szczególne poparcie wyraził Sekretarz Generalny Amnesty International - Kumi Naidoo.

11 października: na Filipinach rozpoczęła się rejestracja kandydatów do przyszłorocznych wyborów powszechnych. Komisja Wyborcza rozpoczęła rejestrację kandydatów do wyborów powszechnych, które odbędą się w maju 2019 roku. Politycy będą ubiegać się o 12 z 24 miejsc w Senacie, 297 miejsc w Izbie Reprezentantów, a także 18 tys. stanowisk we władzach lokalnych. Przyszłoroczne wybory będą okazją dla obywateli Filipin do oceny Filipińskiej Partii Demokratycznej - Walka oraz dotychczasowych rządów Rodrigo Duterte, pełniącego funkcję prezydenta od 2016 roku. Na podstawie ostatnich sondaży córka prezydenta - Davao Mayor Sara Duterte ma gwarantowane miejsce w Senacie, jednak pogarszająca się sytuacja ekonomiczna Filipin może wpłynąć negatywnie na jej poparcie. Rodrigo Duterte ogłosił też już zmianę na stanowisku ministra spraw zagranicznych. Alan Peter Cayetano będzie kandydował w majowych wyborach do Izby Reprezentantów, natomiast zostanie zastąpiony przez Teodoro Locsinę, który obecnie pełni funkcje ambasadora Filipin przy ONZ.

11 października: Indonezja i Singapur wzmacniają relacje dwustronne. Podczas ostatniego szczytu na Bali spotkali się premier Singapuru - Lee Hsien Loong oraz prezydent Indonezji – Joko Widodo. Liderzy państw byli świadkami podpisania siedmiu porozumień, mających na celu usprawnienie współpracy między krajami. Pierwsza umowa poświęcona została zasadom dotyczącym inwestycji i inwestorów działających w obu państwach. Oprócz ochrony udzielanej na zasadach krajowych, umożliwi ona dostęp do międzynarodowego arbitrażu w przypadku kwestii spornych. Według singapurskiego Ministerstwa Handlu i Przemysłu traktat nie tylko wzmocni więzi gospodarcze między państwami, ale przede wszystkim zapewni zwiększoną ochronę interesów inwestorów obu stron. Jest to tym bardziej istotne, iż od 2014 roku Singapur jest największym inwestorem w Indonezji. Ponadto została zawarta umowa między

indonezyjskim Urzędem ds. Usług Finansowych a Urzędem Monetarnym Singapuru, za sprawą której zostaną wprowadzone ułatwienia w wymianie informacji dotyczących tendencji rynkowych, a także przyczyni się do promowania wspólnych projektów innowacyjnych. Kolejne porozumienie zostało zawarte pomiędzy Ministerstwem Kultury, Wspólnoty i Młodzieży w Singapurze oraz Ministerstwem Edukacji i Kultury w Indonezji. Obie strony zgodziły się na nawiązanie głębszej współpracy z zakresu szkoleń w dziedzinie sztuki i dziedzictwa historycznego. Aby pobudzić wzrost gospodarczy i stworzyć więcej miejsc pracy w kluczowych sektorach: motoryzacyjnym, chemicznym, elektronicznym, spożywczym oraz przemyśle tekstylnym i odzieżowym umowę podpisały Enterprise Singapore oraz Indonezyjska Agencja ds. Badań i Rozwoju Przemysłu. Z kolei za pogłębienie współpracy w sektorze turystyki będą odpowiadać Genting Cruise Lines i państwowy operator terminalu Pelabuhan Indonesia III, które podpisały porozumienie, dzięki któremu zostanie rozbudowany port Celukan Bawang na północy Bali. Dwie ostatnie umowy zakładają realizację wspólnych programów szkoleniowych. Międzynarodową Fundacja Temasek i Politechnika Ngee Ann rozpoczną współpracę z indonezyjskim Ministerstwem Badań, Technologii i Szkolnictwa Wyższego w zakresie technologii finansowych oraz rozwoju instytucji szkolnictwa wyższego. Z kolei Zarząd Morski i Port Singapuru zgodziły się na łączone szkolenia dla oficerów z Dyrekcją Generalną ds. Transportu Indonezji.

12 października: na Bali odbyło się spotkanie liderów państw ASEAN. W ramach szczytu MFW i Banku Światowego na Bali Joko Widodo zwołał spotkanie liderów państw członkowskich ASEAN, któremu przewodniczył premier Lee Hsien Loong. W konferencji prasowej po spotkaniu premier Singapuru oświadczył, że liderzy państw ASEAN zobowiązali się do podwojenia wysiłków na rzecz dopracowania ostatnich szczegółów związanych z Regionalnym Wszechstronnym Partnerstwem Gospodarczym (RCEP) do końca bieżącego roku, zrzeszającym aż 16 państw. Przywódcy zgodzili się, że Stowarzyszenie Narodów Azji Południowo-Wschodniej stoi przed szeregiem wyzwań związanych ze zrównoważonym rozwojem. Jednym z głównych celów jest rozwój infrastrukturalny takich państw jak Wietnam, Kambodża i Laos, dlatego w najbliższym czasie zostanie powołane biuro Infrastrukturalne Azji, aby lepiej koordynować poszczególne projekty w regionie.

13 października: Anwar Ibrahim wygrał wybory uzupełniające w Malezji. Anwar Ibrahim wygrał wybory uzupełniające w Port Dickson zdobywając 72% głosów. Jeden z liderów Koalicji Nadziei (Pakatan Harapan) otrzymał 23 560 głosów, pokonując tym samym poprzednią deputowaną do parlamentu podczas majowych wyborów - Danyal Balagopal Abdullah, która osiągnęła wynik 17 710 głosów. Jest to spektakularne zwycięstwo polityka, który powrócił do polityki zaledwie pięć miesięcy wcześniej, po tym jak został zwolniony z więzienia, gdzie odsiadywał wyrok za sodomie i korupcję. Sukces Ibrahima jest o tyle istotny, iż obecny premier Malezji – Mahathir Mohamad, zapowiedział, że to właśnie on przejmie po nim urząd szefa rządu.

14 października: Kambodża wyraziła zgodę na wznowienie poszukiwań z USA poległych w wojnie w Wietnamie. Rzecznik Ministerstwa Spraw Zagranicznych Kambodży poinformował, że Hun Sen wyraził zgodę na wznowienie poszukiwań ciał poległych Amerykanów w wojnie

wietnamskiej na obszarze Kambodży. Program został zawieszony na rok w związku z napiętymi relacjami między państwami wynikającymi z polityki prowadzonej przez premiera Kambodży w kraju, mającej na celu zapewnienie mu wygranej w wyborach parlamentarnych. Poszukiwania były prowadzone przez 30 lat i do tej pory udało się znaleźć tylko połowę z 80 ciał amerykańskich żołnierzy, którzy polegli na terytorium Kambodży w okresie, kiedy były prowadzone działania wojenne w Wietnamie.

16 października: umowa o wolnym handlu między Australią i Indonezją może być zagrożona. W ostatnim czasie premier Australii - Scott Morrison, ogłosił, że jest rozważane rozwiązanie polegające na przeniesieniu izraelskiej ambasady państwa z Tel Avivu do Jerozolimy. Biorąc pod uwagę fakt, iż Indonezja jest jednym z największych muzułmańskich państw na świecie, a także od lat wspiera Palestynę w konflikcie z Izraelem, tego rodzaju decyzja może nie tylko pogorszyć relacje między Indonezją a Australią, ale również może doprowadzić do zerwania prac nad umową o wolnym handlu. Scott Morrison stwierdził, że dzień przed wygłoszeniem oświadczenia w sprawie przeniesienia ambasady rozmawiał telefonicznie z prezydentem Joko Widodo i uprzedził go o swoich planach. Mimo wszystko australijski ambasador został wezwany przez indonezyjskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych celem złożenia wyjaśnień.

17 października: filipińska komisja nadzorująca konkurencję ukarała firmy Grab i Uber. W marcu bieżącego roku firma Uber sprzedała swoje aktywa w Azji Południowo-Wschodniej konkurencyjnej firmie Grab. W śledztwie przeprowadzonym przez organ antymonopolowy ustalono, że połączenie obu firm zostało zrealizowane przedwcześnie, a także zanotowano wyraźny spadek jakości oferowanych usług. W związku z tym nakazano uiszczenie kary w wysokości 16 mln pesos (296 873 USD). Oprócz tego firmy muszą wspólnie zapłacić karę w wysokości 4 mln pesos za nieprawidłowości podczas audytu. Dodatkowe 8 mln pesos w przypadku Grab i 4 mln pesos kary dla Uber zostało przyznane za nieprzestrzeganie warunków przed transakcyjnych (np. polityka cenowa). Obecnie udział Grab na filipińskim rynku wynosi 93%, a zatem uniemożliwia innym, mniejszym firmom nawiązanie uczciwej walki o klientów.

18 października: malezyjski minister zgłasza potrzebę budowy trzeciego mostu do Singapuru. Minister Zasobów Naturalnych i Środowiska Malezji - Xavier Jayakumar, zwrócił uwagę na pilną potrzebę budowy kolejnego mostu między państwami, który pomógłby rozładować natężenie ruchu drogowego. Sprawa ma zostać poruszona na najbliższym spotkaniu przedstawicieli obu stron, gdzie oprócz kwestii związanych z budową nowego mostu mają zostać poczynione ustalenia odnośnie umowy na dostawy wody pitnej do Singapuru. Biorąc jednak pod uwagę malezyjską politykę cięć wydatków na projekty infrastrukturalne, projekt ten będzie trudny do zrealizowania w najbliższym czasie.

19 października: byłemu wicepremierowi Malezji postawiono zarzuty. Ahmad Zahid Hamidi, który pełnił funkcję wicepremiera w rządzie Najiba Razaka został oskarżony przez prokuraturę. Postawiono mu łącznie 45 zarzutów, od przyjmowania łapówek i przestępczego naruszenia zaufania, aż do prania brudnych pieniędzy o łącznej kwocie 27 mln USD. Były wicepremier nie

przyznał się do stawianych zarzutów, a kaucję w wysokości 2 mln ringgitów (478,5 tys. USD) będzie musiał wpłacić w dwóch transzach po 1 mln ringgitów. Ahmad Zahid Hamidi zastąpił Najiba Razaka na stanowisku szefa partii Zjednoczonej Narodowej Organizacja Malajów, po przegranych wyborach parlamentarnych w maju bieżącego roku i mimo oskarżeń otrzymał pełne poparcie od członków partii. Kolejne posiedzenie w jego sprawie odbędzie się w pierwszej połowie grudnia 2018 roku.

19-20 października: w Singapurze odbyło się spotkanie ministrów obrony ASEAN i ASEAN Plus. Minister obrony Singapuru - Ng Eng Hen przewodniczył podczas 12. spotkania ministrów obrony ASEAN i 5. spotkania ministrów obrony ASEAN Plus. Oprócz ministrów obrony państw członkowskich ASEAN przybyli również przedstawiciele Australii, Chin, Indii, Japonii, Nowej Zelandii, Korei Południowej, Rosji i Stanów Zjednoczonych. Przedstawiciele resortów obrony w formacie ASEAN Plus przyjęli dwie wspólne deklaracje, dotyczące zwalczania terroryzmu i praktycznych środków budowania zaufania. Tego rodzaju wspólne dokumenty po spotkaniu ministerialnym w tej formule zostały ostatni raz wydane w 2013 roku.

21 października: Indonezja renegocjuje kontrakt z Koreą Południową na samolot bojowy. W 2014 roku oba państwa podpisały umowę, zakładającą wspólne opracowanie projektu lekkiego myśliwca za kwotę 7,9 mld USD z czego 20% miało zostać pokryte przez Indonezję. Biorąc jednak pod uwagę trudną sytuację ekonomiczną państwa, rząd Indonezji został zmuszony do wprowadzenia pewnych rozwiązań mających na celu wsparcie kondycji rodzimej waluty, której kurs jest obecnie najniższy od 20 lat. Zmniejszono między innymi import energii, a także opóźniono szereg projektów infrastrukturalnych. Mimo tych działań Indonezji nie udało się dotrzymać terminów opłat wobec Korei Południowej w drugiej połowie 2017 roku i pierwszej połowie 2018 roku w ramach programu badawczego nad samolotem bojowym. Z tego względu prezydent Indonezji podjął decyzję o renegocjacji warunków umowy obowiązujących takie kwestie jak wysokość wkładu Indonezji w koszty rozwoju i produkcji, transfer technologii, prawa własności intelektualnej oraz marketing. Joko Widodo podkreślił, że poważanie traktuje zobowiązania wobec swojego partnera, dlatego będzie dążył do wypracowania konsensusu.

23 października: wietnamski parlament wybrał nowego prezydenta. Prezydent Tran Dai Quang zmarł pod koniec września bieżącego roku na skutek ciężkiej choroby. Już na początku października Komitet Centralny Komunistycznej Partii Wietnamu jednomyślnie zgłosił kandydaturę Sekretarza Generalnego partii - Nguyen Phu Tronga na to stanowisko. Biorąc pod uwagę fakt, że był jedynym kandydatem parlament mianował go na najwyższy urząd w państwie. Jest to znaczące wydarzenie w historii Wietnamu, ponieważ pierwszy raz od rządów Ho Chi Minha, jedna osoba sprawuje funkcję zarówno prezydenta jak i Sekretarza Generalnego. Do końca kadencji prezydenta pozostały jeszcze dwa lata i dopiero po tym okresie okaże się czy jest to jednorazowe rozwiązanie, czy wpisze się ono na stałe do wewnętrznej polityki państwa, podobnie jak to jest w przypadku Chin.

24 października: premier Malezji przybył z oficjalną wizytą do Tajlandii. Premier Mahathir Mohamad spotkał się w Bangkoku ze swoim odpowiednikiem - Prayuth Chan-ocha. Głównym

tematem rozmów polityków były kwestie związane ze współpracą na rzecz poprawy bezpieczeństwa, zwłaszcza w kontekście kryzysowej sytuacji na południu Tajlandii, w wyniku której zginęło ponad 7 tys. osób przez ostatnie dziesięć lat. Tajlandia to w większości kraj buddyjski, jednak trzy prowincje na południu państwa (Yala, Narathiwat i Pattani) są zdominowane przez ludność muzułmańską, przez co stała się obszarem rosnących wpływów ekstremistów religijnych i organizacji terrorystycznych. Premier Malezji, będącej państwem muzułmańskim oświadczył, że zintensyfikuje swoją działalność na rzecz przeprowadzenia rozmów pokojowych pomiędzy rządem Tajlandii a przedstawicielami grup muzułmańskich na południu.

25 października: Indonezja planuje podpisanie 13 umów handlowych. W dobie zaostrzającej się wojny handlowej między Chinami i Stanami Zjednoczonymi, a także wzrastającej tendencji do globalnego protekcjonizmu handlowego, rząd Indonezji dąży do jak najszybszego ukończenia prac nad 13 umowami handlowymi z innymi państwami i organizacjami międzynarodowymi. Enggartiasto Lukita, pełniący funkcję ministra ds. handlu ogłosił, że osiem umów jest w trakcie negocjacji, trzy przechodzą proces rewizyjny, a dwie są w początkowym procesie negocjacyjnym. Według ministra większość z nich powinna zostać podpisana przed końcem przyszłego roku. Wśród nich znajdują się między innymi umowa o partnerstwie gospodarczym z Australią, powołanie Regionalnego Wszechstronnego Partnerstwa Gospodarczego czy umowa o wolnym handlu między ASEAN a Australią i Nową Zelandią. Natomiast porozumienia w sprawie systemu preferencyjnych umów handlowych z Mozambikiem, Tunezją i Marokiem powinny zostać zawarte jeszcze w tym roku.

25 października: była szefowa służb wywiadowczych Malezji usłyszała zarzuty. Hasanah Ab Hamid została oskarżona o przestępcze naruszenie zaufania w związku z aferą korupcyjną wokół malezyjskiego funduszu inwestycyjnego 1MDB z wykorzystaniem państwowych pieniędzy o łącznej sumie 12 mln USD. Oskarżona nie przyznała się do zarzucanych jej czynów, za które grozi kara 20 lat pozbawienia wolności, chłosta i kara pieniężna.

26 października: trzech dziennikarzy aresztowanych w Birmie na początku miesiąca zostało wypuszczonych z więzienia. Trzech reporterów z Eleven Media zostało aresztowanych na wniosek władz lokalnych miasta Rangun w związku z opublikowanym przez nich artykułem, który poddawał w wątpliwość sposób wydatkowania publicznych pieniędzy w stolicy państwa na kwestie związane z transportem. Decyzją sądu mogli opuścić areszt po wpłaceniu kaucji, ale muszą się pojawić na kolejnej rozprawie w listopadzie. Według doniesień medialnych prezydent Win Myint nakazał władzom miasta rozwiązać spór na drodze dialogu, ponieważ zatrzymanie dziennikarzy spotkało się z dużym sprzeciwem społecznym i organizacji zajmujących się zapewnieniem wolności słowa w kraju.

28 października: główna tajska partia opozycyjna wybrała nowego lidera. Politycy partii Pheu Thai spotkali się w stolicy państwa, aby wybrać nowego lidera przed nadchodzącymi wyborami powszechnymi w przyszłym roku. Było to możliwe dzięki częściowemu złagodzeniu

restrykcji przez obecny rząd, ponieważ od przejęcia władzy w 2014 roku wszelkiego rodzaju masowe spotkania polityczne są zakazane. Szefem partii został były wicepremier - Viroj Pao-in, natomiast na stanowisko sekretarza generalnego mianowano Phumtham Vechayaychaia. Nowe kierownictwo partii ogłosiło, że wstrzyma się z przedstawieniem kandydata na premiera, aby skupić się na przygotowaniu programu wyborczego.

29 października: prezydent Filipin włączył biuro celne pod kontrolę wojska. Rodrigo Duterte poinformował, że w związku z wykryciem dużej kontrabandy narkotyków istnieje konieczność zaangażowania wojska w kontrolę towarów w największych portach na Filipinach. Oprócz tego żołnierze będą nadzorować działalność pracowników służby celnej, tak aby nie dopuścić do kolejnych nieprawidłowości. Duterte zwolnił również dwóch zaufanych kierowników biura celnego, których mianował po objęciu prezydentury. Według doniesień medialnych nie byli oni bezpośrednio zaangażowani w przemyt narkotyków, ale skala błędów popełnionych przez celników podczas kontroli przesyłek spowodowała ich dymisję.

30 października: Tajlandia całkowicie zniesie zakaz działalności politycznej. Premier Prayut Chan-ocha poinformował, że w związku z nadchodzącymi wyborami powszechnymi, które odbędą się najprawdopodobniej 24 lutego 2019 roku, rząd całkowicie zniesie zakaz działalności politycznej do grudnia bieżącego roku. Rząd wojskowy nałożył surowy zakaz wszelkiej działalności politycznej od czasu zamachu stanu w 2014 roku, powołując się na potrzebę stabilizacji sytuacji wewnętrznej w państwie po miesiącach protestów przeciwko cywilnemu rządowi premiera Yinglucka Shinawatry. Kilka dni temu złagodzone już pewne restrykcje, aby umożliwić partiom politycznym wznowienie działalności i przygotowania przed nadchodzącymi wyborami.

KOMENTARZ:

- 1. Mimo wyraźnie rosnącej niechęci społecznej w związku ze sporem terytorialnym na Morzu Południowochińskim stosunki chińsko-filipińskie nie zwalniają tempa.** Co prawda odbyło się właśnie trzecie spotkanie dwustronnego mechanizmu konsultacji w kwestii obszarów spornych, ale oprócz wzajemnych zapewnień o przestrzeganiu zasad wolności żeglugi i przelotu nad Morzem Południowochińskim, a także wolności handlu międzynarodowego, bez uciekania się do groźby lub użycia siły nie poruszono jednak kwestii związanych z rozwojem przez Chiny sztucznych wysp i budowaniu na nich infrastruktury wojskowej. Rodrigo Duterte podjął jednak decyzję o uczestnictwie filipińskiej marynarki wojennej w ćwiczeniach zorganizowanych wspólnie przez Chiny i ASEANu u wybrzeży prowincji Guangdong. Mają one szczególne znaczenie, ponieważ jest to pierwszy raz, kiedy ASEAN przeprowadził manewry tylko z jednym państwem spoza stowarzyszenia i są to pierwsze ćwiczenia realizowane na morzu. W manewry zaangażowanych zostało osiem okrętów, trzy helikoptery i 1200 żołnierzy, a ich zadaniem było realizowanie różnych scenariuszy, wśród których znalazły się między innymi misje

ratunkowe. Tego rodzaju inicjatywy mogą jeszcze bardziej zwiększyć wpływy Chin w regionie kosztem Stanów Zjednoczonych i sprawić, że to właśnie ChRL będzie głównym gwarantem stabilnej sytuacji w Azji Południowo-Wschodniej. Pytanie czy stać na to Pekin? O coraz lepszych relacjach dwustronnych mogą też świadczyć ostatnie doniesienia filipińskiego Urzędu Statystycznego, z których wynika, że to Chiny są głównym odbiorcą towarów eksportowych tego państwa. W sierpniu bieżącego roku wartość eksportu do Chin wyniosła 939,98 mln USD, czyli o 34,4% więcej niż w tym samym okresie w roku ubiegłym (699,5 mln USD). Z kolei Chiny doceniają rozwijającą się współpracę gospodarczą poprzez utworzenie kolejnego Konsulatu Generalnego na południu Filipin w mieście Davao. Można się spodziewać kolejnych umów handlowych między stronami, ponieważ Filipińskie Ministerstwo Handlu i Przemysłu już zapowiedziało, iż weźmie udział w pierwszej chińskiej edycji Międzynarodowej Giełdy Importowej (China International Import Expo), która odbędzie się w przyszłym miesiącu w Szanghaju. O tym jak dużą uwagę strona filipińska przywiązuje do tego wydarzenia stanowi fakt, że na czele delegacji stanie Ramon Lopez, pełniący funkcję ministra ds. handlu i przemysłu. Żeby współpraca mogła przebiegać jeszcze płynniej Oddział Bank of China w Manili wspólnie z 13 największymi bankami na Filipinach ratyfikowały uruchomienie platformy, mającej na celu usprawnienie transakcji pieniężnych między państwami realizowanymi w peso i yuanach. Według szefa oddziału Bank of China na Filipinach - Deng Juna, platforma umożliwi efektywne wykonywanie rozliczeń w rodzimych walutach, a także ułatwi dostęp filipińskim przedsiębiorstwom do chińskiego rynku. Do tej pory wszystkie transakcje były realizowane w dolarach amerykańskich, co podnosiło rzeczywiste koszty o 3% ze względu na potrzebę przewalutowania. Dzięki nowemu rozwiązaniu, które wejdzie w życie od listopada bieżącego roku, cały proces zostanie ułatwiony jeszcze przed rozpoczęciem Międzynarodowej Giełdy Importowej w Szanghaju. Może się to okazać kluczowym rozwiązaniem dla prezydenta Rodrigo Duterte, który zmaga się z inflacją, która jest najwyższa wśród państw Azji Południowo-Wschodniej i ma kluczowe znaczenie dla poziomu życia obywateli.

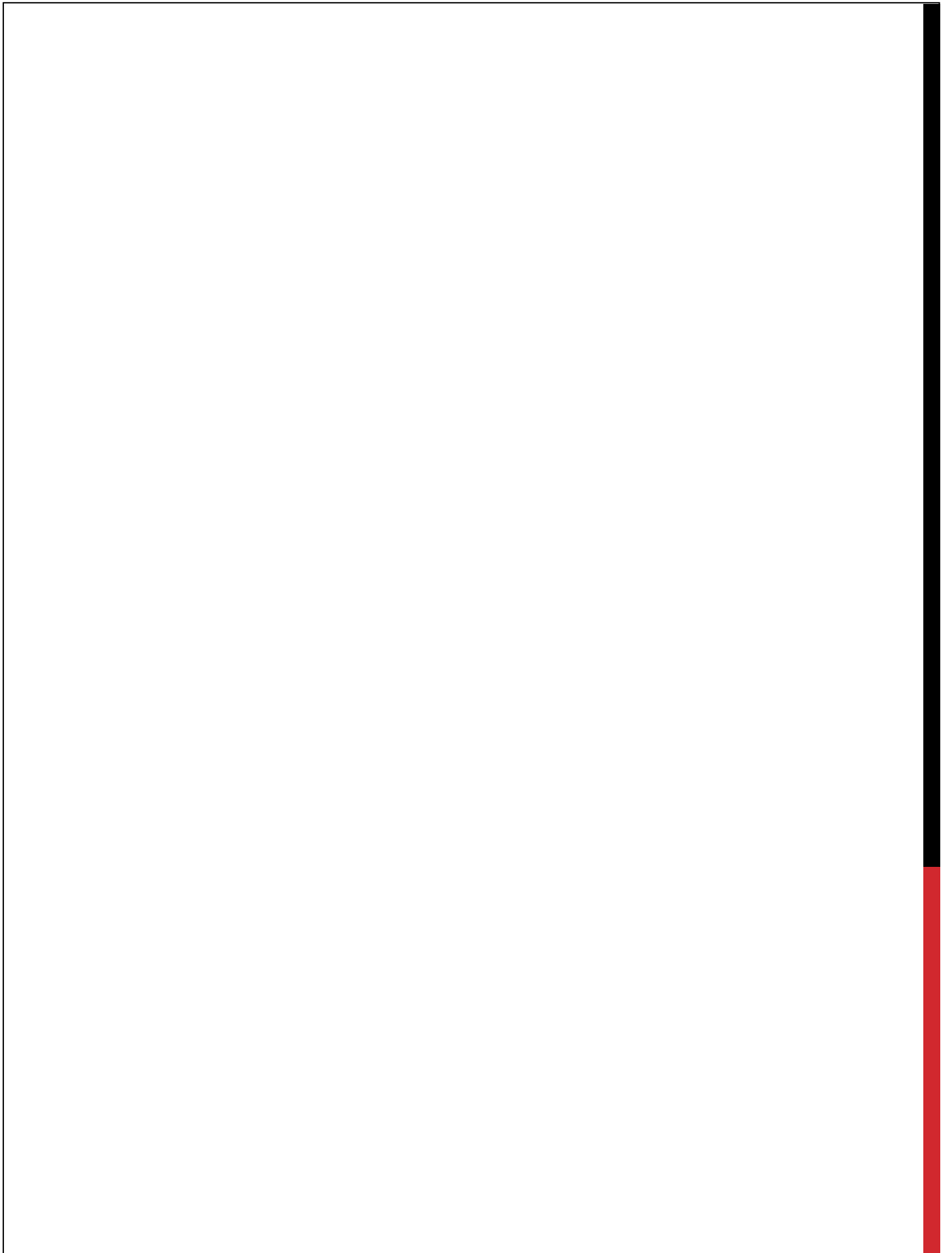
- 2. Przygotowania do wyborów powszechnych w Tajlandii wymusiły na wojskowym rządzie ustępstwa związane z zakazem działalności politycznej obowiązującym od pokojowego zamachu stanu w 2014 roku.** Dzięki zmianom politycy partii Pheu Thai mogli spotkać się w stolicy państwa, aby wybrać nowego lidera. Szefem partii został były wicepremier - Viroj Pao-in, natomiast na stanowisko sekretarza generalnego mianowano Phumtham Vechayaychaia. Nowe kierownictwo partii ogłosiło, że wstrzyma się z przedstawieniem kandydata na premiera, aby skupić się na przygotowaniu programu wyborczego. Nie jest to jednak koniec zmian, ponieważ premier Prayut Chan-ocha poinformował, że w związku z nadchodzącymi wyborami powszechnymi, które odbędą się najprawdopodobniej 24 lutego 2019 roku, rząd całkowicie zniesie zakaz działalności politycznej do grudnia bieżącego roku. Rząd wojskowy nałożył surowy zakaz wszelkiej działalności politycznej od czasu zamachu stanu w 2014 roku, powołując się na potrzebę stabilizacji sytuacji wewnętrznej w państwie po miesiącach protestów przeciwko cywilnemu rządowi premiera Yinglucka Shinawatry. Wojskowy rząd w Tajlandii przez wiele lat przekładał datę organizacji wyborów, co spotkało się z rosnącym sprzeciwem

społecznym. Najprawdopodobniej rząd w obawie przed kolejnym zamachem stanu postanowił wreszcie dotrzymać obietnicy, a złagodzenie restrykcji związanych z działalnością polityczną powinno ustabilizować sytuację wewnętrzną w państwie.

- 3. Sytuacja Birmy na arenie międzynarodowej pogarsza się, głównie ze względu na kryzys dotyczący mniejszości muzułmańskiej Rohingja.** Premier Mahathir Mohamad w wywiadzie udzielonym w tureckich mediach poinformował, że wycofuje swoje poparcie dla Aung San Suu Kyi, której działania na rzecz rozwiązania kryzysu związanego z muzułmańską mniejszością etniczną Rohingja nie są wystarczające. Zwrócił również uwagę, że Malezja wspierała Aung San Suu Kyi w jej dążeniach do demokratyzacji Birmy, a także wywierała presję, aby znieść areszt domowy, którym została objęta w trakcie jak walki

o demokrację. Premier Mohamad wyraził duże zaniepokojenie prześladowaniem muzułmanów w Birmie, których duża część znalazła schronienie w Malezji, będącej państwem muzułmańskim. Brak wsparcia ze strony jednego z państw należących do ASEAN może być początkiem stopniowej izolacji w stowarzyszeniu. Zwłaszcza, że Chiny przy wsparciu ze strony Rosji nie były w stanie powstrzymać spotkania Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych dotyczącego zbrodni ludobójstwa na mniejszości muzułmańskiej Rohingja popełnionej przez birmańską armię. ONZ chce jak najszybciej zbadać wydarzenia, które miały miejsce w ubiegłym roku, a w efekcie których ponad 700 tys. Rohingja uciekło do Bangladeszu.

Sytuacji Birmy z pewnością nie poprawiły ostatnie doniesienia o kolejnym aresztowaniu trzech pracowników jednej z największych, prywatnych gazet - Eleven Media Group w związku z publikacją artykułu poświęconego nieprawidłowemu wydatkowaniu publicznych pieniędzy na kwestie związane z transportem w stolicy państwa – Rangun. Na czele władz lokalnych stolicy stoi Phyo Min Thein, protegowany Aung San Suu Kyi i członek partii Narodowej Ligii na rzecz Demokracji. Dziennikarzom został postawiony zarzut z art. 505b kodeksu karnego z czasów kolonialnych, zabraniający publikacji informacji mogących wywołać strach w wyniku czego może dojść do popełnienia przestępstwa lub zakłócenia porządku publicznego, za co grozi kara do dwóch lat pozbawienia wolności. Ponownie pojawiły się wątpliwości związane z przestrzeganiem w Birmie prawa wolności słowa i mediów, po tym jak trzech dziennikarzy Reutera zostało aresztowanych, ponieważ badali sprawę zbrodni armii przeciwko mniejszości etnicznej Rohingja. W przypadku dziennikarzy z Eleven Media Group sąd podjął jednak decyzję o wypuszczeniu oskarżonych z aresztu po wpłaceniu kaucji. Według doniesień medialnych prezydent Win Myint nakazał władzom miasta rozwiązać spór na drodze dialogu, ponieważ zatrzymanie dziennikarzy spotkało się z dużym sprzeciwem społecznym i organizacji zajmujących się wolnością słowa w kraju.

OŚRODEK
SPRAW
AZJATYCKICH

RAPORTY OPINIE DORADZTWO

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

